

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KLAIPĖDOS APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2026 m. rugpjūčio 25 d. Nr. 21RE2-398 (AG2-284/13-2026)

Klaipėda

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyrius (toliau – ir Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Evaldo Ambrozaičio, Vilijos Astrauskienės ir Ingos Drąsutavičienės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja),

2026 m. rugpjūčio 25 d. Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos X. Y. patikslintą skundą atsakovei Kretingos rajono savivaldybės administracijai dėl Kretingos rajono savivaldybės administracijos 2026 m. liepos 3 d. sprendimo Nr. (4.1.11 Mr) D3-5365 „Dėl būsto šildymo ir geriamojo vandens kompensacijos skyrimo“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Komisijoje 2026 m. liepos 14 d. priimtas nagrinėti pareiškėjos X. Y. patikslintas skundas atsakovei Kretingos rajono savivaldybės administracijai (toliau – ir Administracija), kuriuo pareiškėja prašo:

1) panaikinti Kretingos rajono savivaldybės administracijos 2026 m. liepos 3 d. sprendimą Nr. (4.1.11 Mr) D3-5365 „Dėl būsto šildymo ir geriamojo vandens kompensacijos skyrimo“ (toliau – ir Sprendimas);

2) įpareigoti atsakovę iš naujo išnagrinėti pareiškėjos prašymą ir skirti būsto šildymo išlaidų kompensaciją už laikotarpį nuo 2024 m. gegužės 1 d. iki 2025 m. rugsėjo 30 d., atsižvelgiant į 2026 m. balandžio 10 d. Buities akto duomenis, nepertraukiamą nuomos sutartį bei ginčijamu laikotarpiu galiojusį daugiavaikės, socialiai remtinos šeimos statusą.

Pareiškėja teigia, jog Administracijos atsisakymas yra teisiškai nepagrįstas, formalus ir prieštarauja faktams sekančių argumentų pagrindu.

Nurodo, jog Kretingos rajono savivaldybė 2024 metais nutraukė kompensacijos skyrimą, nes reikalavo, kad pareiškėja būtų deklaruota būste, kai teisės aktuose tokio reikalavimo nebuvo, o į pareiškėjos šeimos sudėtį norėjo įtraukti būste deklaruotą jo savininką. Nurodo, jog vienintelis oficialus būdas įrodyti, kad būsto savininkas su pareiškėjos šeima negyvena buvo buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimas, kurį Kretingos rajono savivaldybė atliko tik 2026 m. balandžio 10 d. Atsižvelgdama į tai, kad nuo 2019 m. sudaryta nuomos sutartis yra galiojanti ir gyvenimo sąlygos nepasikeitė, teigia, jog 2026 m. balandžio 10 d. surašytas Buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktas Nr. 4043 (toliau – ir Aktas) materialiąją prasme įrodo pareiškėjos situaciją, buvusią 2024-2025 metais.

Taip pat Sprendimo neteisėtumo pagrindu pareiškėja įvardija atsakovės neigimą, kad pareiškėjos šeima yra daugiavaikė ir socialiai remtina. Paaiškina, kad ginčijamu laikotarpiu jos šeima atitiko visus paramos kriterijus, t. y. gaunamos pajamos buvo itin mažos bei valstybės buvo remiama kaip daugiavaikė šeima. Šių duomenų, anot pareiškėjos, atsakovė ignoruoti negali. Todėl Aktu nustatytos aplinkybės, dėl kurių pareiškėjai šiuo metu paskirta parama, taikytinos ir buvusiam 2024-2025 metų laikotarpiui.

Paaikšina, jog 2024 metais priimto sprendimo neskundė dėl ekstremalios, ilgalaikės socialinės krizės, kuri ištiko pareiškėją dėl 2016 metais įvykusių skyrybų ir prarasto būsto, taip pat dėl teisinio neišsprusimo bei pasitikėjimo savivaldybe. Itin reikšminga aplinkybė laiko tai, kad negalėjo pateikti įrodymų anksčiau, nes atsakovė du metus delsė surašyti Aktą. Pažymi, kad atsakovės delsimas negali sukelti jai neigiamas pasekmes.

Atsakovė Kretingos rajono savivaldybės administracija atsiliepimu prašo patikslintą skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime atsakovė paaikškino, kad pareiškėja 2024 m. gegužės 20 d. kreipėsi į Administraciją, prašydama skirti geriamojo vandens išlaidų kompensaciją išimties tvarka. Pareiškėjos prašymas buvo išnagrinėtas įvertinus tuo metu nustatytas faktines aplinkybes, valstybės registru duomenis, galiojantį teisinį reglamentavimą bei Kretingos miesto seniūnijos socialinių klausimų komisijos 2023 m. gruodžio 1 d. protokole Nr. (6.22)-V7-8 pateiktą rekomendaciją. Nurodo, kad minėtame protokole buvo vienbalsiai nutarta rekomenduoti Kretingos rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriui skirti pareiškėjos šeimai būsto šildymo kitų rūšių kuru (gamtinėmis dujomis) ir geriamojo vandens išlaidų kompensaciją nuo 2023 m. lapkričio 1 d. iki 2024 m. vasario 1 d., bet ne ilgiau kaip iki 2024 m. gegužės 1 d. Minėta komisija taip pat nurodė, kad pareiškėjos šeimai, nedeklaravus gyvenamosios vietos būste, šildymo ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijų nebeskirti išimties tvarka.

Atsakovė paaikšina, jog tokia rekomendacija pateikta vadovaujantis Kretingos rajono savivaldybės tarybos 2018 m. rugsėjo 27 d. sprendimo Nr. T2-255 (pastaba, Kretingos rajono savivaldybės tarybos 2018 m. rugsėjo 27 d. sprendimu Nr. T2-255 pakeisto Piniginės socialinės paramos teikimo nepasiturintiems Kretingos rajono savivaldybės gyventojams tvarkos aprašo (toliau – ir Aprašas)) 55.7 punktu, pagal kurį priimamas sprendimas išimties tvarka skirti būsto šildymo išlaidų kompensaciją nepasiturintiems gyventojams, jeigu jie deklaruoja gyvenamąją vietą jų nuosavybės teise turimame būste arba nuomojasi būstą, kuris nekilnojamojo turto registre nėra įregistruotas kaip gyvenamosios patalpos arba atskira gyvenamoji patalpa, kai bendraturčių nuosavybės teisės dalys nėra nustatytos.

Nurodo, jog Administracija 2024 m. gegužės 22 d. priėmė sprendimą neskirti pareiškėjai geriamojo vandens išlaidų kompensacijos, o 2024 m. gegužės 24 d. raštu Nr. (4.1.11.) D3-3452 pateikė motyvuotą atsakymą, kuriame nurodė sprendimo priėmimo motyvus bei išaiškino jo apskundimo tvarką. Byloje nėra duomenų, kad šis sprendimas ar atsakymas būtų apskūsti teisės aktų nustatyta tvarka.

Atkreipia dėmesį į Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo (toliau – ir Įstatymas) paskirtį ir pažymi, kad įstatymų leidėjas piniginę socialinę paramą sieja ne tik su asmens poreikiu gauti pagalbą, bet ir su jo pareiga pagal savo galimybes siekti savarankiškai užsitikrinti pragyvenimo lėšas. Pažymi, kad nuo 2019 m. lapkričio mėn. pareiškėjai išimties tvarka buvo teikiama kompensacija būsto šildymui ir geriamajam vandeniui, tačiau Įstatymo 23 straipsnio 2 dalyje Administracijai suteikta diskrecijos teisė išimties tvarka spręsti dėl piniginių socialinės paramos skyrimo ar neskystimo, kiekvienu konkrečiu atveju taikoma individualiai įvertinus visas reikšmingas faktines aplinkybes. Vien tai, kad tam tikru laikotarpiu buvo priimtas kitoks sprendimas, savaime nereiškia, jog ankstesnis sprendimas buvo neteisėtas ar kad išimtis privalo būti taikoma neribotą laiką.

Nurodo, jog 2026 m. birželio 5 d. gavo pareiškėjos prašymą (toliau – ir Prašymas) perskaičiuoti ir skirti būsto šildymo bei geriamojo vandens išlaidų kompensacijas už laikotarpį nuo 2024 m. gegužės 1 d. iki 2025 m. rugsėjo 30 d. remiantis Akto duomenimis. Prašymas skundžiamu Sprendimu netenkintas.

Dėl skundo argumentų pažymi, kad Aktas buvo surašytas 2026 m. balandžio 10 d., t. y. praėjus beveik dvejim metams nuo laikotarpio, už kurį pareiškėja prašo skirti kompensacijas. Todėl šis dokumentas patvirtina faktines aplinkybes jo surašymo metu, tačiau pats savaime nepatvirtina, kad tokios pačios aplinkybės egzistavo ir 2024 m. gegužės 1 d. – 2025 m. rugsėjo 30 d. laikotarpiu. Priimant Sprendimą Aktas, kaip ir kitos Prašyme išdėstytos aplinkybės, buvo įvertintas, tačiau jis nesudarė pakankamo pagrindo pakeisti ankstesnius individualius administracinius sprendimus dėl 2024 m.

gegužės 1 d. – 2025 m. rugsėjo 30 d. laikotarpio. Be to, atsakovė neginčija, kad pareiškėjos šeima ginčo laikotarpiu buvo daugiavaikė ir socialiai remtina šeima, tačiau pažymi, kad vien toks statusas savaime nesukuria teisės į konkrečią pinigines socialinės paramos rūšį, nes kiekvienu atveju teisė į paramą vertinama individualiai, atsižvelgiant į visas konkrečiu laikotarpiu nustatytas faktines aplinkybes ir taikytiną teisinį reglamentavimą.

Atsakovės teigimu, aplinkybė, kad 2025–2026 m. šildymo sezonui pareiškėjai buvo pritaikyta Įstatymo 23 straipsnio 2 dalyje numatyta išimtis, nesudaro pagrindo išvada, kad toks pat sprendimas turėjo būti priimtas ir ankstesniu laikotarpiu. O dėl skunde išdėstytų ankstesnių sprendimų neapskundimo priežasčių nurodo, jog nagrinėjant Prašymą Administracija vertino, ar buvo pateikta naujų faktinių ar teisinių aplinkybių, kurios sudarytų pagrindą iš naujo vertinti ankstesnius sprendimus. Įvertinus pareiškėjos pateiktus duomenis, tokio pagrindo nenustatyta.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir VAI) 10 straipsnio 5 dalimi, teismų praktika, mano, kad ginčo Sprendimas yra motyvuotas ir pagrįstas, priimtas įvertinus visas jo priėmimo metu nustatytas ginčiui reikšmingas aplinkybes, taikant galiojantį teisinį reglamentavimą ir tinkamai motyvuojant priimtą sprendimą. Todėl patikslintas skundas atmestinas.

Pareiškėja pateikė rašytinius paaiškinimus, kuriais nesutinka su atsiliepime išdėstytais argumentais. Pakartotinai pažymi, kad faktinė situacija dėl nuomojamo būsto naudojimo ir gyvenimo sąlygų nekinta nuo 2019 m. rugsėjo 1 d., o būsto nuomos sutartis įregistruota valstybės įmonėje Registrų centre nuo 2019 m. spalio 21 d. Taigi, aplinkybė, kad 2024 metais nebuvo užfiksuota, kad savininkas tame būste negyvena yra pačios atsakovės neveikimo pasekmė ir negali sukelti neigiamas pasekmes pareiškėjai.

Dėl Akto reikšmės pažymi, jog juo nesukuriamos naujos aplinkybės, o patvirtinamos faktinės aplinkybės, egzistavusios 2024 m. – 2025 m. Taip pat nurodo, kad Administracija nepagrįstai reikalavo deklaravimo būste duomenų, nes pagal tuo metu galiojusią Įstatymo redakciją, kompensacijai gauti pakako nuomos sutarties registracijos ir šią sąlygą pareiškėjos šeima atitiko. Pakartoja priežastis kodėl negalėjo anksčiau apskusti atsakovės veiksmus bei nurodo, jog pareiškėjai nebuvo sudaryta galimybė dalyvauti Kretingos miesto seniūnijos socialinių klausimų komisijos posėdyje bei pateikti paaiškinimus apie faktinę situaciją, nebuvo atsižvelgta į jos dar 2021 m. spalio 2 d. pateiktame kreipimesi išdėstytas aplinkybes, dėl ko buvo apribota jos teisė būti išklausytai.

Patikslintas skundas atmestinas.

Byloje kilo ginčas dėl Kretingos rajono savivaldybės administracijos 2026 m. liepos 3 d. sprendimo Nr. (4.1.11 Mr) D3-5365 „Dėl būsto šildymo ir geriamojo vandens kompensacijos skyrimo“ teisėtumo ir įpareigojimo atlikti veiksmus pagrįstumo.

Nustatyta, jog pareiškėja 2026 m. birželio 5 d. prašymu kreipėsi į Administraciją, prašydama peržiūrėti sprendimus dėl teisės į būsto šildymo ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas už laikotarpį nuo 2024 m. gegužės 1 d. iki 2025 m. rugsėjo 30 d. ir priimti sprendimą jas išmokėti. Prašyme nurodė, kad Administracijos Socialinės paramos skyrius 2026 m. gegužės 29 d. sprendimais Nr. 6438, Nr. 6439, Nr. 6440, Nr. 6441, Nr. 6442, Nr. 6443 ir Nr. 644 paskyrė būsto šildymo bei vandens išlaidų kompensacijas naujam laikotarpiui nuo 2026 m. spalio 1 d. iki 2026 m. balandžio 30 d. ir, pareiškėjos teigimu, oficialiai pripažino, kad įregistruota nuomos sutartis yra pakankamas pagrindas kompensacijoms gauti, o ankstesnis nuolatinis reikalavimas būtinai deklaruoti gyvenamąją vietą būste buvo teisiškai nepagrįstas. Taip pat nurodo Akto duomenis, kurie, anot pareiškėjos, nėra pasikeitę nuo 2019 metų. Teigia, kad 2024–2025 metų laikotarpiu faktinės aplinkybės dėl būsto nuomos buvo visiškai tokios pačios, o šeimos sudėtis, užimtumas ir pajamos atitiko visus įstatymų reikalavimus kompensacijoms gauti. Taip pat prašo ištaisyti paėjusiu laikotarpiu, kuriuo neskirtos kompensacijos dėl neteisėto reikalavimo deklaruoti gyvenamąją vietą ir laiku neatlikto buities tyrimo, padarytos klaidos pasekmes.

Administracija skundžiamu Sprendimu atsisakė tenkinti Prašymą, nurodydama, jog nenustatė teisinio pagrindo panaikinti ar pakeisti anksčiau priimtus individualius administracinius sprendimus bei

skirti pareiškėjai būsto šildymo ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas už laikotarpį nuo 2024 m. gegužės 1 d. iki 2025 m. rugsėjo 30 d.

Sprendime paaiškino, kad atsižvelgus į tuo metu nustatytas pareiškėjos šeimos individualias aplinkybes, Kretingos miesto seniūnijos socialinių klausimų komisijos sprendimu nuo 2019 m. lapkričio 1 d. pareiškėjai, vadovaujantis Įstatymo 23 straipsnio 2 dalimi, išimties tvarka buvo skiriamos būsto šildymo ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijos. Sprendimas buvo priimtas įvertinus tai, kad pareiškėja neturėjo nuosavybės teise priklausančio būsto, galimybės deklaruoti gyvenamosios vietos kitu adresu ir gyveno nuomojamame būste pagal sudarytą nuomos sutartį. Nurodė, jog minėtas sprendimas galiojo iki 2024 m. gegužės 1 d. Pakartotinai įvertinusi pareiškėjos šeimos situaciją, Kretingos miesto seniūnijos socialinių klausimų komisija 2023 m. gruodžio 1 d. protokolu Nr. (6.22)-V7-8 nusprendė nuo 2024 m. gegužės 1 d. išimties nebetaikyti. Šis sprendimas buvo priimtas įgyvendinant Įstatymo 23 straipsnio 2 dalyje savivaldybei suteiktą diskrecijos teisę kiekvienu konkrečiu atveju įvertinti individualias faktines aplinkybes ir spręsti dėl išimties taikymo ar netaikymo.

Atsižvelgdama į Prašyme išdėstytas aplinkybes, paaiškino, kad kiekvienas sprendimas dėl piniginių socialinės paramos skyrimo priimamas individualiai, įvertinus jo priėmimo metu nustatytas faktines aplinkybes ir galiojusį teisinį reglamentavimą. Todėl vėliau nustatytos aplinkybės ar pakartotinai įvertinus faktines aplinkybes priimtas sprendimas taikyti išimtį savaime nereiškia, kad ankstesni individualūs administraciniai sprendimai buvo neteisėti ar nepagrįsti. Todėl aplinkybė, kad 2025–2026 metų šildymo sezonui, įvertinus tuo metu nustatytas faktines aplinkybes, buvo pritaikyta Įstatymo 23 straipsnio 2 dalyje numatyta išimtis ir skirtos būsto šildymo bei geriamojo vandens išlaidų kompensacijos, nereiškia, kad buvo pripažintas ankstesnių sprendimų neteisėtumas ar netinkamas teisės aktų taikymas. Šis sprendimas buvo priimtas įvertinus tuo metu egzistavusias faktines aplinkybes ir nesudaro teisinio pagrindo jį taikyti atgaline tvarka ar skirti kompensacijas už ankstesnį laikotarpį.

Papildomai informavo, kad į pareiškėjos 2024 m. gegužės 20 d. prašymą Administracija 2024 m. gegužės 24 d. raštu Nr. (4.1.11) D3-3452 pateikė motyvuotą atsakymą, kuriame buvo nurodyti prašymo netenkinimo motyvai ir išaiškinta jo apskundimo tvarka. Administracijos duomenimis, šis atsakymas teisės aktų nustatyta tvarka nebuvo apskustas.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Viešojo administravimo įstatymas (minėta, toliau – ir VAĮ), Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymas (minėta, toliau – ir Įstatymas), Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 nutarimu Nr. 875 „Dėl asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės), ir kt. teisės aktai.

VAĮ, garantuojantis, be kita ko, teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimą, numato, kad prašymas – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus (VAĮ 2 straipsnio 10 dalis).

Atsižvelgiant į tai, kad pareiškėja Prašymu kreipėsi į atsakovę, jog ši perskaičiuotų ir skirtų būsto šildymo bei geriamojo vandens išlaidų kompensacijas už laikotarpį nuo 2024 m. gegužės 1 d. iki 2025 m. rugsėjo 30 d., toks kreipimasis atitinka Taisyklių 45.3 papunkčio nuostatą, pagal kurią, į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma VAĮ 13 straipsnyje nustatyta tvarka.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 43 punkte numatyta, kad socialinės pašalpos ir kompensacijų, nustatytų Lietuvos Respublikos piniginių socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatyme, teikimas yra savarankiškoji savivaldybės funkcija. Kaip nurodyta normos dispozicijoje, socialinė parama teikiama vadovaujantis Įstatymu, kurio paskirtis, be kita ko, nustatyti piniginių socialinės paramos teikimo principus, piniginę socialinę paramą gaunančių asmenų teises ir pareigas.

Įstatymo 3 straipsnio 3 punkte numatyti piniginių socialinės paramos teikimo principai, iš kurių šio ginčo atveju aktualus socialinio teisingumo ir veiksmingumo principas, reiškiantis, kad piniginė socialinė parama teikiama siekiant sudaryti sąlygas gauti paramą tada, kada jos labiausiai reikia, didinti motyvaciją integruotis į darbo rinką ir išvengti skurdo spąstų bei racionaliai naudojant turimus išteklius. Savivaldybės administracijos pareigos ir teisės teikiant piniginę socialinę paramą

nustatytos įstatymo 23 straipsnyje, kuriame, be kita ko, numatyta institucijos teisė teikti socialinę paramą arba jos teikimą nutraukti, teisė teikti socialinę paramą išimties tvarka. Pastarosios teisės realizavimas nustatytas Kretingos rajono savivaldybės tarybos 2018 m. rugsėjo 27 d. sprendimu Nr. T2-255 pakeisto Piniginės socialinės paramos teikimo nepasiturintiems Kretingos rajono savivaldybės gyventojams tvarkos aprašo (minėta, toliau – ir Aprašas) III skyriuje, kurio 54 punkte numatyta, kad nepasiturintiems gyventojams dėl objektyvių priežasčių negalintiems gauti pakankamai lėšų pragyvenimui savo pastangomis, taip pat negaunantiems ir negalintiems gauti paramos iš kitų šaltinių ar kai jų nepakanka, piniginė socialinė parama gali būti skiriama išimties tvarka. Sąlygos šiai teisei įgyvendinti nustatytos Aprašo 55 punkte, o 56 punkte reglamentuota, kad sprendimą dėl piniginės socialinės paramos skyrimo (neskyrimo) šio Aprašo 55 punkte numatytais atvejais ir kitais šiame Apraše nenumatytais atvejais priima Socialinių reikalų ir sveikatos skyriaus vedėjas, atsižvelgdamas į Seniūnijos socialinių klausimų komisijos rekomendacijas. Esant ginčytinai situacijai – sprendimas dėl piniginės socialinės paramos skyrimo (neskyrimo) priimamas Kretingos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu, atsižvelgiant į Kretingos rajono savivaldybės Paramos teikimo komisijos rekomendaciją.

Į bylą pateiktas 2023 m. gruodžio 1 d. Kretingos rajono savivaldybės administracijos Kretingos miesto seniūnijos Socialinių klausimų komisijos protokolo Nr. (6.22)-V7-8 turinys patvirtina, jog pareiškėjos šeimai nuo 2019 m. lapkričio 1 d. išimties tvarka skiriama būsto šildymo ir geriamojo vandens išlaidų kompensacija. Bylos duomenimis ši kompensacija išimties tvarka buvo skiriama iki 2024 m. gegužės 1 d, o pareiškėjai 2024 m. gegužės 20 d. pateikus prašymą skirti geriamojo vandens išlaidų kompensaciją išimties tvarka, šis prašymas Administracijos 2024 m. gegužės 22 d. sprendimu nebuvo tenkintas. Minėto sprendimo pareiškėja teisės aktų nustatyta tvarka neskundė.

Komisijai pateiktu skundu pareiškėja nesutinka su ginčo Sprendimu ir atsakovės veiksmais nagrinėjant jos ankstesnius prašymus dėl būsto šildymo bei geriamojo vandens išlaidų kompensacijos teikimo laikotarpiu nuo 2024 m. iki 2025 m. Sprendimo neteisėtumą grindžia Akto duomenimis, kurie, anot pareiškėjos turėtų būti vertinami retrospektyviai, t. y. vertinant pareiškėjos socialinės paramos poreikį minėtame ankstesniame laikotarpyje.

Iš į bylą pateikto Akto, surašyto 2026 m. balandžio 10 d., 10 punkto matyti, jog jame išdėstyta tikrinusių asmenų (socialinių darbuotojų, Socialinės paramos komisijos (tarybos) atstovų ir kitų asmenų) išvada ir rekomendacija, nurodant, kad „Buto savininkas bute negyvena, gyvena X. Y., dukra X. X., sūnus Y. Y. yra pilnametis, yra dirbantis nuo 2026 m. kovo 6 d.“.

Komisija, vertindama skundo argumentus, pirmiausia pažymi, jog Akte nėra nustatyta, jog šios faktinės aplinkybės egzistavo ir pareiškėjos nurodytu 2024 m. – 2025 m. laikotarpiu. Antra, Aktas priimtas vertinant dabartinę pareiškėjos socialinės pagalbos poreikį, konstatuojant esamą situaciją, kuri vertinama Administracijai priimant administracinį sprendimą dėl pareiškėjos prašymo esamuoju metu. Todėl, Akte užfiksuotos situacijos vertinimas retrospektyviai ne tik būtų neobjektyvus, tačiau, be kita ko, prieštarautų socialinės paramos paskirčiai ir esmei, jog pagalba asmeniui turi būti prieinama duotuoju metu, o ne finansuoti tokį poreikį, galimai buvusį kažkada praeityje. Kitoks ginčo situacijos ir Įstatymo taikymas prieštarautų minėtam socialinio teisingumo ir veiksmingumo bei fundamentaliesiems teisingumo bei protingumo principams. Be to, Įstatymo 3 straipsnio 5 punkte numatyta, jog piniginės socialinės paramos teikimas grindžiamas įgalinimo principu, reiškiančiu, jog teikiant piniginę socialinę paramą, siekiama sudaryti palankias nepasiturinčių gyventojų užimtumo galimybių didinimo sąlygas, taip pat sąlygas, skatinančias juos įsitraukti į visuomenės gyvenimą ir mažinančias ilgalaikę priklausomybę nuo socialinės paramos sistemos. Aiškinant socialinės paramos teikimą pareiškėjos pageidaujamu būdu ir išdėstytų faktinių aplinkybių vertinimu, socialinės paramos teikimas nebektų pagalbos mechanizmo funkcijos, o taptų anksčiau negautų išmokų kompensavimo priemone, neužtikrinant jos pagrįstumo ir tikslingumo.

Be to, sutiktina su atsakovės atsiliepime išdėstytais argumentais, jog Administracijai Įstatymu bei Aprašu suteikta diskrecijos teisė teikti socialinę paramą išimties tvarka negali būti suprantama kaip prievolė ar įgyvendinama neribotą laiką. Diskrecijos teisė apibūdinama, kaip laisvė pasirinkti sprendimo būdą situacijoje, kai įstatymas nenustato vienintelio teisingo elgesio modelio, o leidžia rinktis iš kelių teisinių variantų pagal savo nuožiūrą ir situacijos aplinkybes. Tai reiškia, kad esant

numatytoms sąlygoms teikti socialinę paramą išimties tvarka, atsakovė turi teisę nuspręsti dėl tokios paramos teikimo arba neteikimo.

Pareiškėja neneigia, jog anksčiau jai neigiamas pasekmes sukėlusių Administracijos sprendimų neskirti būsto šildymo bei geriamojo vandens išlaidų kompensacijas, ar paskirtų teikimą nutraukti, taip pat atsakovės veiksmų ar neveikimo nesurašant Buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo akto ji neskundė dėl teisinio neišprusimo, pasitikėjimo institucija. Šiuo aspektu Komisija nurodo, jog Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – ir LVAT), kurio formuojama teisminė praktika taikoma ir Komisijos veikloje, yra nurodęs, jog teisė kreiptis į teismą teisminės gynybos yra viena pagrindinių asmens teisių, įtvirtinta tiek nacionaliniuose teisės aktuose (Lietuvos Respublikos Konstitucijos 30 straipsnio 1 dalyje, Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje, Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ir ABTĮ) 5 straipsnio 1 dalyje), tiek tarptautiniuose teisės aktuose (Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių paktų 2 straipsnio 3 dalyje, Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – ir Konvencija) 6 straipsnio 1 dalyje ir 13 straipsnyje). Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas savo jurisprudencijoje ne kartą yra konstatavęs, kad asmens teisė kreiptis į teismą yra absoliuti (žr., pvz., Konstitucinio Teismo 2011 m. birželio 9 d., 2006 m. gegužės 9 d., 2006 m. sausio 16 d., 2005 m. vasario 7 d., 2004 m. gruodžio 29 d., 2004 m. rugpjūčio 17 d. ir 2000 m. birželio 30 d. nutarimus). Vis dėlto asmuo savo procesinėmis teisėmis turi naudotis sąžiningai, jomis nepiktnaudžiauti ir laikytis įstatymuose nustatytos kreipimosi į teismą tvarkos. Ši tvarka skirta sklandžiam teismo procesui, teisinių santykių stabilumui ir teisiniam saugumui užtikrinti. Taigi teisminės gynybos universalumo ir prieinamumo principas reiškia, kad kiekvienas asmuo turi teisę kreiptis į teismą, tačiau ši teisė įgyvendinama laikantis įstatymuose nustatytų procesinių reikalavimų (žr. pvz., LVAT 2026 m. rugpjūčio 5 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS-2603-575/2026 ir kt.). Teisinio santykio stabilumui užtikrinti teisės aktai nustato asmens teisės į pažeistų teisių gynimą realizavimo terminą, kuris reiškia, kad asmuo savo pažeistas teise turi ginti aktyviai ir sąžiningai, kadangi, kai asmuo praleidžia įstatymu nustatytą terminą dėl savo laisva valia pasirinkto elgesio – aktyviai ar pasyviai dalyvauti savo pažeistų teisių gynimo procese – modelio, kyla įstatyme numatytos teisinės pasekmės, t. y. teismas atsisako priimti asmens, praleidusio įstatyme nustatytą terminą skundui paduoti, skundą (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. kovo 16 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS⁸⁵⁸-187/2012; kt.). Šios teisinės pasekmės galioja ir viešojo administravimo subjektams nagrinėjant asmens prašymus dėl retrospektyvaus teisės taikymo, išskyrus atvejus, kai yra pateikiami nauji, esminę reikšmę ginčo situacijai išspręsti turintys duomenys, įrodymai, nurodomos faktinės aplinkybės.

Nagrinėjamu atveju, kaip jau minėta, Akte nėra konstatuota pareiškėjos situacija, buvusi 2024-2025 metais. Aktas yra esamų faktinių aplinkybių konstatavimo rezultatas, kuris negali nei paneigti, nei patvirtinti anksčiau buvusių aplinkybių. Todėl sutinkama su Sprendime išdėstytu vertinimu, jog Aktas nesudaro pagrindo spręsti dėl ankstesnių administracinių sprendimų atitikties teisės aktų reikalavimams, tuo labiau, kai šis klausimas savalaikiai nebuvo sprendžiamas pareiškėjai skundžiant jos atžvilgiu priimtus jai nepalankius administracinius sprendimus teisės aktų nustatytą tvarka.

Pareiškėja su skundu pateikė rašytinius duomenis apie ankstesnius atsakovės sprendimus dėl socialinės paramos pareiškėjai teikimo ir atsisakymo tokią paramą teikti, tačiau Komisija pažymi, kad ankstesni Administracijos sprendimai, kuriais atsisakyta pareiškėjai teikti būsto šildymo ir (ar) geriamojo vandens išlaidų kompensacijas, įskaitant ir šių sprendimų priėmimo procedūros, nėra šio ginčo dalykas ir Komisija jų teisėtumo nevertins ir dėl jų plačiau nepasisakys.

Apibendrindama tai, kas išdėstyta, įvertinusi Sprendimo turinį ginčo aplinkybių kontekste, Komisija sprendžia, kad skundžiamas Sprendimas yra priimtas kompetentingo subjekto, išsamus ir motyvuotas tiek faktinėmis aplinkybėmis, tiek teisiniu vertinimu. Sprendimas atitinka VAI 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punkto reikalavimus todėl jį naikinti nėra teisinio pagrindo.

Netenkinus pareiškėjos patikslinto skundo pagrindinio prašymo panaikinti Sprendimą, netenkinamas ir išvestinis reikalavimas dėl įpareigojimo atlikti veiksmus.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsniu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjos X. Y. patikslintą skundą atsakovei Kretingos rajono savivaldybės administracijai dėl Kretingos rajono savivaldybės administracijos 2026 m. liepos 3 d. sprendimo Nr. (4.1.11 Mr) D3-5365 „Dėl būsto šildymo ir geriamojo vandens kompensacijos skyrimo“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Inga Drąsutavičienė

Komisijos nariai

Evaldas Ambrozaitis

Vilija Astrauskienė